

Üks tänapäeva tööelu ja -turu suundumusi on, et hea ettevalmistuse ja töökogemusega inimesed muudavad oma töötamise viisi ja ala järjest laiemaks – oma oskusi ja kogemust kasutatakse nii oma põhitööandja kui ka teiste võimalike tööandjate juures. Seepärast on äärmiselt oluline, et muuseumide ja ka teiste kultuuriasutuste juhid pööravad tähelepanu küsimustele, mis seonduvad töötajate erinevate lisa- ja kõrvaltegevustega, töötulemuse kui intellektuaalse omandi kuuluvusega, teadmiste rakendamise ja selleks vajaliku tehnilise-materiaalse baasiga.

Hea tava eesmärk on toetada muuseumide ja teiste teadus- ja mäluastuste koostööd ning aidata eelkõige teavitamise ja hoiakute muutmise kaudu töötajate ja tööandjate käitumist soovitud suunas kujundada. Hea tava reeglid on sõnastatud piisavalt üldiselt, sest elus ettetulevad juhtumid on eripärased ja individuaalseid otsustusi nõudvad. Need otsustused peavad kindlasti jääma organisatsioonipõhisteks, kus parimal viisil pannakse kokku muuseumi huvid ja vajadused ning töötaja soov intellektuaalse eneseteostuse järele.

Hea tava põhineb [ICOMi muuseumide eetikakoodeksil](#) ning seda eelkõige järgmistel punktidel:

8.9 Töötaja iseseisvus. *Kuigi erialaspetsialistina on töötajal õigus teatavale isiklikule iseseisvusele, peavad kutselised muuseumitöötajad siiski mõistma, et ühtki eraviisilist äri ega erialast huvi ei ole võimalik täielikult lahutada neile tööd andvast asutusest.*

8.13 Töö väljaspool muuseumi. Ärihuvid. *Kuigi erialaspetsialistil on õigus teatavale isiklikule iseseisvusele, peavad muuseumitöötajad mõistma, et ei suuda ühtki eraviisilist äri ega erialast huvi hoida täielikult lahus asutusest, mis neile tööd annab. Nad ei tohiks vastu võtta tööd tasuta eest ega osalemist komisjonides, mis on konfliktis või võivad näida konfliktis olevat muuseumi huvidega.*

8.16 Eraviisiline kogumine. *Muuseumitöötajad ei tohi oma asutusega võistelda esemete omandamisel ega üheski teises isiklikus kogumistegevuses. Muuseumitöötaja ja juhtorgani vahel tuleb sõnastada erakogusse kogumist puudutav kokkulepe, millest tuleb hoolikalt kinni pidada.*

8.18 Muud huvide konfliktid. *Kui üksikisiku ja muuseumi vahel peaks tekkima mingi muu huvide konflikt, tuleb alati lähtuda muuseumi huvidest.*

VÄLJASPOOL MUUSEUMI TEGUTSEMISE HEA TAVA

- 1. Tegutsedes erialaselt väljaspool muuseumi või kaaludes sellist tegevust, arvestab töötaja muuseumi huvidega ning välistab huvide konflikti. Muuseum arendab töötajate teadlikkust huvide konflikti ennetamiseks ning vajadusel nõustab töötajaid.**
- 2. Muuseumi töötaja teavitab muuseumi oma väljaspool muuseumi toimuvast erialasest või erialaga seotud tegevusest (edaspidi *erialane tegevus*) või soovist sellist tegevust alustada. Muuseum saab keelata töötajal erialase tegevuse väljaspool muuseumi ainult kaalukate, muuseumi huvide kaitsmisega seotud põhjuste olemasolul ning keeldumist tuleb põhjendada.**
- 3. Muuseumi töötaja on teadlik, et tema otseste tööülesannete täitmise korras loodud teose (andmebaasi, artikli, ekspertarvamuse, ettekande, kujunduse, monograafia,**

näituse, näitusekataloogi jm audiovisuaalse, kirjandusliku ja teadusliku teose, konserveerimistöö jmt; edaspidi *teos*) varalised õigused selle kasutamiseks tööülesannetega ettenähtud eesmärgil ja piirides kuuluvad muuseumile. Muuseum võib töötajale maksta lisaks töötasule autoritasu; selle maksmisses lepatakse kokku enne teose loomist. Kui töötaja soovib teose autori varalisi õigusi teostada iseseisvalt või mõne teise organisatsiooni või asutuse kaudu, teeb ta selleks ettepaneku muuseumile. Muuseum arvestab töötaja mõistlike huvidega ja ettepanekust keeldumisel põhjendab seda.

4. Kui töötaja soovib luua teose, mille loomine toimub osaliselt tööülesannete täitmise käigus (mahukad monograafiad, audiovisuaalsed teosed, näitused jmt) või põhineb tööandja allikatel, siis teeb ta selleks ettepaneku muuseumile. Muuseum arvestab töötaja mõistlike huvidega ja ettepanekust keeldumisel põhjendab seda. Teose loomise kokkuleppimisel lepatakse kokku ka autoriõigustes, kaasates vajadusel teose loomise ja kasutamisega seotud teised osapooled.
5. Kõik osapooled seisavad hea selle eest, et muuseumi töötaja teose kasutamisel viidatakse nii autorile kui ka autori tööandjale, vajadusel ka teistele osapooltele. Suuremate tööde puhul on soovituslik asutuste vahel sõlmida koostöökokkulepe.